

AGERIKO BILKURA

Bilbo, 2006-X-27

Urriaren 27an, Bilbon, Euskaltzaindiaren egoitzan, ageriko bilkura egin du Akademiak, arratsaldeko 17:00etatik 18:30era, R. M. Azkue ikastola legezatu zeneko 40. urteurrena dela eta.

Bildu dira:

- Andres Urrutia, euskaltzainburua; Xabier Kintana, idazkaria; Jose Luis Lizundia, diruzaina; Henrike Knörr, Iker sailburua; Andres Iñigo, Jagon sailburua eta Adolfo Arejita, Patxi Goenaga, Patxi Salaberri, Ana Toledo eta Mikel Zalbide euskaltzain osoak.
- Xabier Gereño eta Karmele Rotaetxe ohorezko euskaltzainak.
- Euskaltzain urgazleak: Jose Antonio Aduriz, Pakita Arregi, Ricardo Badiola, Jose Ramon Etxebarria, Sebastian Garcia Trujillo, Pruden Gartzia, Juan Luis Goikoetxea, Rosa Miren Pagola, Pello Telleria, Patxi Uribarren eta Juan Jose Zearreta. Ezin etorria adierazi dute Paula Casares eta Xabier Erdozia euskaltzain urgazleek.
- Amaia Okariz, Lutxi Alberdi eta Emilio Porrás Euskaltzaindiko langileak.
- Erramun Osa batzordekidea.

Xabier Kintana idazkariak eman dio hasiera ekitaldiari. Lehenik, Euskaltzaindiak goizean egin duen osoko batzarraren berri eman du, batez ere tratatu diren hizkuntza-gaiak aipatuz. Ondoren, mahaian daudenak aurkeztu ditu eta ekitaldian zehar kasuan kasuko hizlariari hitza eman dio. Hauek izan dira mahaian:

- Andres Urrutia Badiola, euskaltzainburua
- Ignacio Etxeberria Olañeta, *Lauro* ikastolako presidentea
- Jaime Martinez Martin, *Lauro* ikastolako zuzendaria
- Pedro Aranburu Aranburu, Euskal Herriko Ikastolen Konfederazioko presidentea

Andres Urrutia euskaltzainburuak, gaurkoa ospakizun eguna dela adierazi du, orain 40 urte R. M. Azkue ikastola legezatu zelako eta hor parte hartze zuzena Euskaltzaindiak izan zuelako. Gogora ekarri du Euskaltzaindia euskalgintzako ekimen ugariaren sortzaile izan dela, hala nola Alfabetatze Euskalduntze Koordinakundea (AEK), Udako Euskal Unibertsitatea (UEU), D Irakasle Titulua (gero EGA bihurtu dena), Bai Euskarari, Itzultzaile Eskola...

R. M. Azkue ikastola Lauro bihurtu

Ondoren, Lauro ikastolako ordezkariak hartu dute hitza, lehenik Ignacio Etxeberria Olañeta presidentea eta gero Jaime Martínez Martín zuzendariak. Martínez jaunak, bideo emanaldiaz baliatuz, orain Lauro ikastola bilakatu den ikastetxearen hasierako urratsen berri zehatza eman du. Izan zituen kokaleku ezberdinak zehaztu ditu eta orduko guraso, ikasle eta irakasle ugarien lekukotasunak ikusi eta entzun ahal izan dira.

Hasieran legez kanpo aritu ondoren, 1966an legezatu egin zen R. M. Azkue ikastola, gaur egun Lauro ikastola dena. Bi hizkuntzatan –gazteleraz ez ezik, euskaraz ere– irakasteko legezatu zen lehen ikastetxea izan zen, Estatu osoan. Legeztatze hori, Euskaltzaindiaren babesarekin lortu zen. Ikastolari babesa ematearen aldeko proposamena Euskaltzaindiaren batzarrean aurkeztu zuen Alfontso Irigoien idazkariak 1966ko urtarrilaren 28an, eta Euskaltzaindiak onartu egin zuen proposamena. Ondoren, Bizkaiko Foru Aldundiko buruari ikastolaren aldeko agiria eskatu zion Euskaltzaindiak. Maiatzaren 25ean idatzi zion Madrileko Hezkuntza Ministerioi Lehen Hezkuntza Zuzendari Nagusiari ikastola legezatzeko arazuko eskabidea: «...en el cual se enseñará, además del idioma oficial, en lengua vasca...».

Handik aurrera bere bidea egin zuen ikastolak eta horretan dihardu gaur egun ere, Lauro ikastola izenarekin. Amaitzeko, Jaime Martínezek, Lauro ikastolak eta Euskaltzaindiak, batez ere hasieran, izan zuten harreman estua eta emankorra azaldu eta eskerdu du. Ekitaldian zehar, Lauroko ikasle talde batek bi abesti kantatu ditu: Nikolas Ormaetxea «Orixe»k, *Euskaldunak* poemaren atariko «Zatozkida, goi-arnas» bertsoa eta Urkoren «Guk euskaraz, zuk zergatik ez?» abesti ezaguna.

Ikastolak eta Akademia: eskuz esku lankidetzan

Azkenik, Pedro Aranburu Euskal Herriko Ikastolen Konfederazioko presidentea hartu du hitza. XIX. mendetik hona, euskararen eta euskarazko irakaskuntzan egin diren ahaleginak azpimarratzeaz gain, Euskaltzaindiak urteotan zehar bete duen eginbidea ere gogora ekarri du.

Batetik, Euskaltzaindiak euskararen garapenean eta babesean egin dituen ekarpenak aitortu ditu: pertsona helduen alfabetatze eta euskalduntze mugimenduaren sorrera eta garapena, ikastolen zabalkundeari emandako laguntza eta Jagon Sailaren bidez hizkuntzaren alde eman dituen urratsak.

Bestetik, Ikastolek egin duten lana aipatu du Aranburu jaunak. Euskara batuaren bidea egiten hasi zenean ikastolak ondoan izan ditu Euskaltzaindiak. Izan ere, ikastola gehienek euskararen biziberritzea ahalbidetzeko aukera historikoa antzeman baitzuten, batasunerako bidea onartuz. Biek dute elkarren premia: Ikastolek Euskaltzaindia behar dute, baina baita Akademiak ere badu ikastolen beharra, irakaskuntzaren bidez hedatzen baitira neurri handi batean Euskaltzaindiaren lan akademikoaren emaitzak. Elkarlanerako deia eginez bukatu du bere hitzaldia Pedro Aranburu jaunak.

Andres Urrutia,
euskaltzainburua

Xabier Kintana,
idazkaria